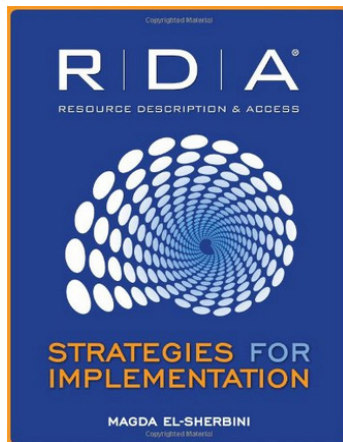

RDA: Strategies for Implementation

บทวิจารณ์หนังสือ
Book Review

โดย

เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง
Therdsak Maitaouthong

El-Sherbini, Magda. (2013). **RDA: Strategies for Implementation**. Chicago: American Library Association. 394 p. ill.

หนังสือเรื่อง RDA: Strategies for Implementation เป็นคู่มือที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐานทางทฤษฎีและการประยุกต์ใช้อาร์ดีเอ (RDA: Resource and Description Access) ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ใหม่สำหรับการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่อยู่ในรูปแบบของสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงโดย แมคดา เอลเซอร์บิโน (Magda El-Sherbini) ซึ่งเป็นหัวหน้างานการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยรัฐโอไฮโอ และเป็นอาจารย์สอนที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยมลรัฐเคนท์ นอกจากการทำหน้าที่ดังกล่าวแล้ว แมคดา เอลเซอร์บิโนยังเป็นสมาชิกของสมาคมทรัพยากรและงานเทคนิคห้องสมุด (Association for Library Collections & Technical Services: ALA/ALCTS) เป็นสมาชิกของกรรมาธิการที่ปรึกษาอาร์ดีเอ ของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (ALA RDA Advisory Board) และเป็นรองประธานโปรแกรมคณะกรรมการการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ (Program of Cataloging Policy Committee) โดยในปี 2010 แมคดา เอลเซอร์บิโนได้รับทุนฟูลไบรท์ (Fulbright) ไปเยี่ยมชมห้องสมุดเล็กซานเดรีย (Bibliotheca Alexandrina) ในประเทศอียิปต์ เพื่อทำวิจัยและสอนการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ ปัจจุบันแมคดา เอลเซอร์บิโนทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาทุนฟูลไบรท์ส่วนภูมิภาค (Fulbright regional peer review)

หนังสือเล่มนี้นำเสนอเนื้อหาจัดแบ่งเป็น 9 บท ประกอบด้วยเนื้อหาส่วนนำ ได้แก่ บทที่ 1 อธิบายประวัติและความจำเป็นของการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศโดยใช้หลักเกณฑ์การลงรายการแบบเองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition หรือ AACR2) ไปสู่หลักเกณฑ์ของอาร์ดีเอ การนำเสนอความต้องการกฎเกณฑ์ใหม่ของการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ จุดมุ่งหมายของอาร์ดีเอ หลักการพื้นฐานของอาร์ดีเอ และผลกระทบของอาร์ดีเอที่มีต่อการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ และบทที่ 2 อธิบายถึงความแตกต่างระหว่างเอเอซีอาร์ 2 (AACR2) และอาร์ดีเอ โดยจำแนกเป็นความแตกต่างโดยทั่วไป ความแตกต่างในการบรรยาย และความแตกต่างในจุดเข้าถึง (Access points)

สำหรับเนื้อหาในส่วนของการประยุกต์ใช้อาร์ดีเอ ได้แก่ เนื้อหาในบทที่ 3 กล่าวถึงการประยุกต์ใช้อาร์ดีเอในห้องสมุดเทคนิคการฝึกอบรมสำหรับผู้ทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ (Catalogers) การตัดสินใจเกี่ยวกับการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การรวมระเบียบอาร์ดีเอใหม่เข้ากับระเบียบที่มีอยู่เดิม การถ่ายโอนระเบียบบรรณานุกรมที่ใช้มาตรฐานอาร์ดีเอจากฐานข้อมูลของ บริษัท Online Computer Library Center (OCLC) ไปสู่รายการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่เข้าถึงได้ในระบบออนไลน์ (OPAC) พร้อมทั้งครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันโดยใช้มาตรฐานอาร์ดีเอ ผลกระทบของอาร์ดีเอต่อการแสดงผลบนหน้าจอโอแพค การใช้เขตข้อมูลใหม่ในมาตรฐานการลงรายการที่คอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ในรูปแบบมาร์ก 21 (MARC 21) และวิธีการเข้าถึงอาร์ดีเอของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันและ OCLC

นอกจากเนื้อหาที่กล่าวถึงอาร์ดีเอแล้ว หนังสือเล่มนี้ยังกล่าวถึงรูปแบบการลงรายการบรรณานุกรมที่เรียกว่า Functional Requirements for Bibliographic Records (FRBR) โดยเนื้อหาในบทที่ 4 อธิบายถึงความหมายของ FRBR และรูปแบบของ FRBR ที่ส่งผลต่อการแสดงรายการทรัพยากรสารสนเทศ เนื้อหาในบทที่ 5 อธิบายถึงการระบุรูปแบบการเผยแพร่ (Manifestations) และหน่วยรายการ (Items) ซึ่งกล่าวถึงหลักเกณฑ์ทั่วไปในการลงรายการรูปแบบการเผยแพร่และหน่วยรายการ และเนื้อหาในบทที่ 6 กล่าวถึงการระบุงาน (Works) และรูปแบบการนำเสนอ (Expressions) ตลอดจนการระบุความสัมพันธ์ (Relationships) ของเอนทิตีต่างๆ (Entities) ที่บันทึกในระเบียบบรรณานุกรม เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างงาน รูปแบบการนำเสนอ รูปแบบการเผยแพร่ และหน่วยรายการ เป็นต้น

สำหรับเนื้อหาในส่วนท้ายของหนังสือเล่มนี้กล่าวถึงแหล่งเรียนรู้ออนไลน์และตัวอย่างของระเบียบอาร์ดีเอ โดยเนื้อหาในบทที่ 7 นำเสนอ RDA Toolkit ซึ่งเป็นวิธีการใช้ผลิตภัณฑ์ออนไลน์จากเว็บไซต์ www.rdatoolkit.org ที่ผู้ทำรายการ

ทรัพยากรสารสนเทศสามารถศึกษาเกณฑ์ต่าง ๆ ของการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศได้ด้วยตนเอง บทที่ 8 เป็นการอธิบายและยกตัวอย่างระเบียบอาร์ดีเอ ได้แก่ ระเบียบข้อมูลทางบรรณานุกรม (Bibliographic records) และระเบียบข้อมูลควบคุม (Authority records) และเนื้อหาในบทที่ 9 ยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับรายการตรวจสอบ (Checklists) สำหรับผู้ทำรายการที่ระเบียบอาร์ดีเอ จาก OCLC อีกด้วย

หนังสือเรื่อง RDA: Strategies for Implementation เป็นคู่มือที่ผู้เขียนเรียบเรียงเนื้อหาเกี่ยวกับอาร์ดีเอไว้อย่างสมบูรณ์ สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ โดยเฉพาะรายละเอียดของหลักเกณฑ์การทำรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์เดิม คือ AACR2 ทั้งนี้ผู้เขียนอธิบายเชื่อมโยงให้เห็นแนวทางการดำเนินงานที่ใช้หลักเกณฑ์ใหม่ คือ อาร์ดีเอและแนวคิดของ FRBR ที่ใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ของห้องสมุด นอกจากนี้ผู้เขียนยังอธิบายและยกตัวอย่างข้อมูลรายการและภาพประกอบที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจกระบวนการการทำงาน เพื่อทำการรายการให้กับทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย หนังสือเล่มนี้จึงเหมาะสำหรับใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการทำรายการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดได้เป็นอย่างดี